

Kotihoidon Hilmo-tietosisäl- lön vertailu Kanta-palvelujen sosiaali- ja terveydenhuollon tietorakenteisiin

Sanna-Mari Saukkonen
Anja Mursu

Susanna Inget

Kaisa Mölläri

Riikka Väyrynen

Sisällys

1. Johdanto	3
1.1. Sosiaalihuollon asiakastiedon arkisto	3
1.2. Vertailudokumentin tarkoitus	4
2. Kotihoidon prosessi	6
3. Sosiaalihuollossa syntyvät potilastiedot	8
4. Kotihoidon tietojen harmonisointi	9
4.1. Lisätiedot	9
4.2. Asiakkaan perustiedot	9
4.3. Käynnin ja hoitjakson perustiedot	10
4.4. Yhteydenotto	13
4.5. Käynnin ja hoitjakson toteutuminen	14
4.6. Diagnosit, käyntisyyt ja toimenpiteet	16
4.7. Lääkitystiedot	18
4.8. Rokotustiedot	19
4.9. Fysiologiset mittaukset	21
4.10. Terveysteen liittyvät tekijät	22
4.11. Kotihoidon palvelusuunnitelma	23
4.12. Jatkohoito	25
4.13. Lähtevä lähete	25
4.14. Peruuntuminen	27
5. Yhteenveto ja jatkotoimenpiteet	28
Lähteet	30

1. Johdanto

Kotihoidon Hilmo-tietosisällön vertailu terveydenhuollon potilasasiakirjarakenteisiin ja sosiaalihuollon asiakasasiakirjarakenteisiin on osa kansallisen sote-tietotuotannon uudistamista ja tiedon harmonisointityötä Valtava-hankkeessa. Tavoitteena on sosiaali- ja terveydenhuollon tietosisältöjen tiedonkeruun sekä Kanta- ja Hilmo-rakenteiden yhtenäistäminen. Valtakunnallinen sosiaali- ja terveydenhuollon hoitoilmoitusjärjestelmä (Hilmo) on laaja kokonaisuus, tässä dokumentissa tarkastelun kohteeksi on rajattu kotihoidon tietosisältö. Selvityksessä on verrattu Hoitoilmoitusrekisterin (Hilmon) kotihoidon tietosisältöä sosiaalihuollon kotihoidossa kirjattaviin tietoihin, sosiaalihuollon asiakirjoihin ja käytettyihin luokituksiin Sosmetassa. Sosiaalihuollon asiakirjarakenteiden tarkastelu on toteutettu ja vertailu tehty kevään 2021 aikana, jolloin kaikki kotihoidossa kirjattavat tiedot eivät ole olleet vielä "valmis" -tilassa Sosmetassa. Dokumenttiin on lisäksi tuotu terveydenhuollon Kanta-palveluiden ja Hoitoilmoitusrekisterin (Hilmo) tietosisältöjen ja luokitusten väliset vertailutulokset. Selvitys täydentää siten vuonna 2019 TIREKA-projektissa tehtyä vertailua Hilmo-tietosisällön ja terveydenhuollon Kanta-palvelujen tietosisältöjen ja luokitusten välillä ([Kanta-palveluiden tietosisältöjen ja Hoitoilmoitusrekisterin \(Hilmo\) vertailutulokset 2019](#)). Tämän dokumentin vertailu ja kotihoidon tietosisällön rakenteet on tarkastettu THL:n sosiaalihuollon asiantuntijoiden kanssa.

1.1. Sosiaalihuollon asiakastiedon arkisto

[Sosiaalihuollon asiakastiedon arkisto](#) on palvelu (Kanta-palvelu), joka mahdollistaa keskitetyn sähköisten sosiaalihuollon asiakastietojen aktiivisen käytön ja pysyvän säilyttämisen. Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon tullaan tallentamaan kaikki sosiaalipalveluissa syntyvät, asiakasta koskevat asiakasasiakirjat. Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston käyttöön otot alkoivat vuonna 2018. Palvelun voivat ottaa käyttöön sekä julkiset että yksityiset organisaatiot. 1.11.2021 voimaan astuneen asiakastietolain mukaan velvollisuus liittyä valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen käyttäjäksi koskee sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajia (7§). Yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajan on liityttävä valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen käyttäjäksi, jos sillä on käytössään asiakas- ja potilastietojen käsittelyyn tarkoitettu tietojärjestelmä. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain (668/2008) sekä lain sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (159/2007) perustuen THL:llä on oikeus kerätä kotihoidon tietoja. Laki sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä (ns. toisiolaki, 552/2019) mahdollistaa sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnassa syntyneiden asiakas- ja rekisteritietojen hyödyntämisen toissijaiseen käyttö-tarkoitukseen, esimerkiksi tilastoinnissa, tieteellisessä tutkimuksessa ja tiedolla johtamisessa.

Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston toiminnallisuudet toteutetaan vaiheittain. Vuonna 2018–2021 organisaatiot ovat voineet ja voivat ottaa käyttöön 1. vaiheen mukaiset, ns. perustoiminnallisuudet. Nämä ovat:

- asiakastietojen arkistointi, PDF-tallennus (tarkista rakenteinen asiakkuusasiakirja ja asiakirja, profiilit)
- asiakastietojen hakeminen arkistosta rekisterinpitäjän omaan käyttöön.

Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon voidaan tallentaa sekä ennen liittymistä, että sen jälkeen syntyneitä asiakastietoja. Näistä käytetään käsitteitä ”vanha asiakasasiakirja” ja ”1. vaiheen asiakasasiakirja”. Asiakasasiakirja on asiakirja, joka laaditaan sekä sosiaalihuollossa että terveydenhuollossa. Terveydenhuollossa laaditaan sekä potilasasiakirjoja että

muunlaisia asiakasasiakirjoja (Sosiaalialan tiedonhallinnan sanasto). Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon vietyä asiakasasiakirjaa ei voi muuttaa, mutta tarvittaessa asiakirjaa voidaan korjata tai se voidaan korvata toisella asiakirjalla (2.).

Nämä 1. vaiheen aikana tallennetut asiakastiedot eivät tule missään vaiheessa Omakantaan kansalaisen katseltavaksi. Kaikille asiakastiedon arkistoon tallennettaville tiedoille on muodostettava määritysten mukaiset metatiedot sekä asia- ja asiakkuusasiakirjat, jotta tiedot olisivat haettavissa asiakastiedon arkistosta.

Seuraavat vaiheet ovat:

2. vaihe: Perustoiminnallisuuden laajennus, asiakasasiakirjojen rakenteinen tallentaminen ja Omakannan käyttöönotto (vuodesta 2020 lähtien).
3. vaihe: Tiedon saatavuus rekisterien välillä
4. vaihe: Toimijoiden välinen yhteistyö ja raportointi

Sosiaalihuollossa ratkaisuarkkitehtuuri on määritelty yhteensopivaksi Kanta-ympäristöön, ja terveydenhuollossa tehtyjä ratkaisuja hyödynnetään niin paljon kuin mahdollista. Sosiaali- ja terveydenhuoltoa kehitetään aiempaa vahvemmin yhtenä kokonaisuutena, joten sosiaalihuollon ratkaisujen on soveltuvin osin noudatettava terveydenhuollon tietojärjestelmäratkaisujen linjauksia. Sosiaalihuollon valtakunnallisten tietojärjestelmäpalveluiden tekninen toteutus on riippuvainen terveydenhuollossa käytettävistä standardeista ja ratkaisuksista ja sosiaalihuollon asiakastiedon arkistossa käytetään samoja teknisiä standardeja kuin muissa Kanta-palveluissa lukuun ottamatta asiakirjastandardeja ja -formaatteja. Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston asiakirjoissa käytetään PDF/A-standardia sekä XHTML- ja JSON-formaatteja. Sosiaalihuollon asiakirjastandardi on kuvattu dokumentissa Sosiaalihuollon asiakirjastandardi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnallisuus on monessa kunnassa ainakin osan palveluiden osalta yhdistetty. Osa palvelunjärjestäjistä käyttää samaa tietojärjestelmää sekä sosiaali- että terveydenhuollossa. Sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toiminnallisuudessa on kuitenkin tietojenkäsittelyn kannalta eroja ja ne on huomioitava Kanta-palveluihin liittymistä ja tiedonhallintaa suunnitellessa.

Kanta-palvelujen käsikirjassa sosiaalihuollon toimijoille verrataan sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnallisia eroavaisuuksia. Sosiaalihuollon palveluissa syntyy viranomaisen asiakirjoja eli asiakasasiakirjoja, joille on määritelty omat asiakirjarakenteensa. Terveydenhuollossa tietosisältö kirjataan palvelutapahtumakohtaisesti asiakirjoihin, joiden sisältämät merkinnät yhdessä muodostavat potilaskertomuksen.

1.2. Vertailudokumentin tarkoitus

Kuten TIREKA-projektissa tehty vertailu ([Kanta-palveluiden tietosisältöjen ja Hoitoilmoitusrekisterin \(Hilmo\) vertailutulokset 2019](#)), myös tämä selvitys on tarkoitettu Hilmo-tiedonkeruun ja Kanta-palvelujen parissa työskenteleville taustatiedoksi, yhtenäistämistyön tueksi ja toimenpiteitä varten. Se on myös tarkoitettu muutoin asian parissa työskenteleville nykytilanteen ymmärryksen ja tulevaisuuden mahdollisuuksien jäsentämiseksi. Työn tarkoituksena on ymmärryksen lisääminen ja jatkotyöskentelyn realististen mahdollisuuksien ja keinojen konkretisoiminen.

Tietojen vertailussa on ko. luvuissa käytetty taulukkoa, jossa on esitetty sosiaalihuollon Kanta-yhteensopivuus asiakirjoilla, sekä vertailuksi terveydenhuollon Kanta-yhteensopivuus. Taulukoissa värit ilmaisevat yhteensopivuutta: vihreä tarkoittaa yhteensopivaa tietoa, keltainen johdattavaa tai sovitettavaa tietoa ja punainen väri ei-yhteensopivaa tietoa Kanta- ja Hilmo-tietosisältöjen välillä. Punainen tieto puuttuu täysin Kanta-tiedoista tai rakenne

poikkeaa merkittäväällä tavalla siten, ettei se ole yhteensovitettavissa tai tieto on erittäin puutteellista. Alla olevassa taulukossa on esimerkki kohdasta "Asiakkaan perustiedot".

Taulukko 1.1. Esimerkki tietojen vertailusta. Värit ilmaisevat yhteensopivuutta: *vihreä* tarkoittaa yhteensopivaa, *keltainen* johdattavaa tai sovitettavaa tietoa ja *punainen* väri ei-yhteensopivaa tietoa.

Tietokenttä	Hilmo-arvo / -luokitus	Sosiaalihuollon asiakirjan arvo / luokitus	Terveydenhuollon asia- kirjan Kanta-arvo / -luo- kitus
Henkilötun- nus	Henkilötun- nus	Asiakkaan virallinen henkilö- tunnus tai tilapäinen yksi- löintitunnus.	Henkilötunnus asiakir- joilla
Kotikunta	VRK/THL - Kuntakoodit	VRK/THL - Kuntakoodit	VRK/THL - Kuntakoodit DVV:n väestötietojärjes- telmästä
Asuinpaikan postinumero	Postinumero- koodisto	Asiakirjarakenne: Asiakkuus- asiakirja: Postinumero	-

2. Kotihoidon prosessi

Sosiaalihuollon asiakkuus alkaa hakemuksesta tai kun muulla tavoin vireille tullutta asiaa ryhdytään käsittelemään tai henkilölle annetaan sosiaalipalveluja. Asiakkuuden alkaminen merkitään palvelunjärjestäjän ylläpitämään asiakkuusasiakirjaan ja siitä kerrotaan myös asiakkaalle. Asiakkuus päättyy, kun todetaan, että sosiaalihuollon järjestämiselle ei enää ole perustetta (sosiaalihuoltolaki). Sosiaalihuollon asiakkuus alkaa uudelleen, jos henkilön sosiaalihuollon tarve tulee myöhemmin uudelleen esiin ja uusi sosiaalihuollon asia saatetaan vireille. Asiakkuusasiakirjaan merkitään silloin asiakkuuden alkamiselle uusi ajankohta.

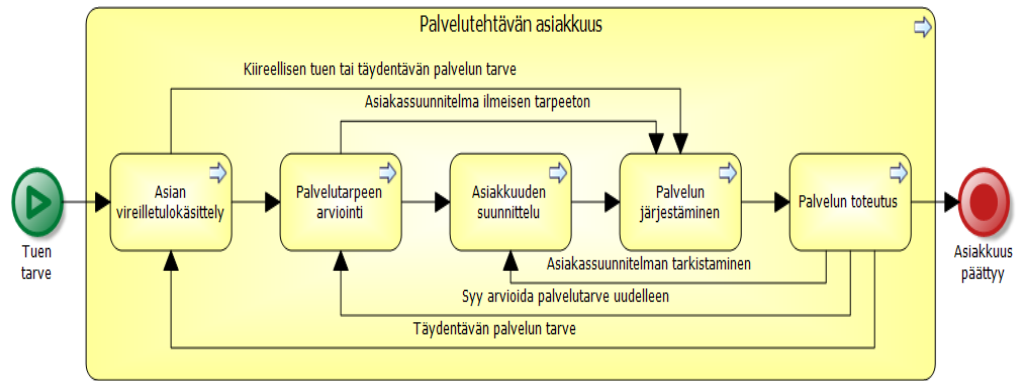
Asiakkuuden olemassaolo liittyy sosiaalihuoltoasian vireilletuloon. Siksi asiakasohjaus ja neuvonta, jossa asiakkaalle kerrotaan sosiaalipalvelujen tarjonnasta tai ohjataan tiettyyn toimipisteeseen, ei johda asiakkuuteen. Neuvonnassa anonymisti asioiva henkilö ei ole sosiaalihuollon asiakas. Lastensuojelulain mukaan lastensuojelun asiakkuus alkaa vasta siinä vaiheessa, kun lastensuojelun tarve on todettu. Lapsi, jonka lastensuojelun tarvetta vasta selvitetään, on siitä huolimatta sosiaalihuollon asiakas, koska hänen tuen tarvettaan koskeva asia on käsiteltävänä sosiaalihuollossa.

Asiakkuus voi sisältää yhden tai useamman sosiaalihuollon asian käsittelyn. Vireilletulon perusteella avataan asia ja perustetaan asia-asiakirja. Asia-asiakirja liitetään palvelutehtävään. Kun asia on liitetty palvelutehtävään, myös asiakkuusasiakirjaan tehdään merkintä kohtaan "palvelutehtävän asiakkuus", koska asiakkuusasiakirjalla hallinnoidaan palvelutehtäväkohtaisia tietoja. Sosiaalihuollon säädöksissä ei edellytetä sosiaalihuollon asiakkuuden jäsentämistä palvelutehtäviin, mutta asiakirjat ja asiat tulee liittää palvelutehtäviin. Palvelutehtäviin sisältyy laaja joukko sosiaalipalveluja ja muuta asiakkaalle annettavaa tukea. Palvelutehtäviä ovat iäkkäiden palvelut, lapsiperheiden palvelut, lastensuojelu, perheoikeudelliset palvelut, päihdehuolto, työikäisten palvelut ja vammaispalvelut.

Kotihoito on yksi sosiaalipalveluista: kotiin annettava sosiaali- ja terveydenhuollon yhteinen palvelu, jossa asiakkaalle annetaan sekä sairaanhoitoa ja lääkinnällistä kuntoutusta että henkilökohtaista arjen käytännön toimiin liittyvää huolenpitoa tai apua. Kotihoidon palvelu kuuluu seuraaviin palvelutehtäviin: iäkkäiden palvelut, lapsiperheiden palvelut, työikäisten palvelut sekä vammaispalvelut.

Myös asiakasasiakirjoihin kirjataan, kuka tai ketkä ovat asiakkaita, eli kenen asiakastietoja asiakirja sisältää. Tämä tapahtuu asiakas-roolin avulla, joka löytyy jokaisesta asiakasasiakirjasta. Se on voitu otsikoida esim. hakemuksissa hakijaksi, tai ilmoituksissa henkilöksi, jota ilmoitus koskee. Asiakirjan on löydettävä ATJ:stä sen henkilön tiedoista, joka on kirjattu asiakirjalle asiakkaaksi, ja asiakirja näytetään asiakkaaksi kirjatun henkilön Omakannassa. Asiakirjoille kirjatut asiakkaat määräytyvät asiakohtaisesti. Asiaan kuuluvissa asiakirjoissa on oltava samat asiakkaat kuin asia-asiakirjalla.

Asian käsittely on jäsennelty viideksi sosiaalihuollon palveluprosessiksi: asian vireilletulo, palvelutarpeen arviointi, asiakkuuden suunnittelu, palvelun järjestäminen ja palvelun toteutus. Pakollisia metatietoja ovat asiakirjan laatimisaika, joka kertoo, milloin asiakirja on valmistunut, ja asiakirjan luontiaika, joka kuvaa ajankohdan, jolloin asiakirja on luotu.

Kuva 2.1 Kotihoidon prosessi sosiaalihuollossa

3. Sosiaalihuollossa syntyvät potilastiedot

Kansanterveyslain muutossäädöksessä (1429/2004) säädetään kokeiluista kotipalvelun ja kotisairaanhoidon yhdistämisestä kotihoidoksi. Tarkoituksena on jatkaa kokeilua, kunnes sosiaali- ja terveydenhuollon uudet rakenteet tulevat voimaan ja asiasta säädetään pysyvässä lainsäädännössä (HE 179/2020). Kokeilusäännökset mahdollistavat sosiaalihuoltolain mukaisten kotipalvelujen ja kansanterveyslain mukaisen kotisairaanhoidon toteuttamisen kokeilukunnissa saman toimielimen alaisuudessa siitä riippumatta, kuinka kunnan sosiaali- ja terveyspalveluiden organisointi muutoin on toteutettu. Kotipalvelu kattaa mm. asumiseen, hoitoon ja huolenpitoon, toimintakyvyn ylläpitoon, lasten hoitoon ja kasvatukseen, asiointiin sekä muihin jokapäiväiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista. Kotisairaanhoidon hoito- ja palvelusuunnitelman mukaista tai tilapäistä moniammatillisesti toteutettua terveyden ja sairaanhoidon palvelua potilaan asuinpaikassa, kotona tai siihen verrattavassa paikassa. Kotisairaalahoidon on määräaikaista, tehostettua kotisairaanhoidon hoitoa. Kotihoito kattaa sosiaalihuollon kotipalvelun ja terveydenhuollon kotisairaanhoidon. Sosiaalihuollon palveluyksikössä kotihoidon toteutukseen voi osallistua sekä sosiaali- että terveydenhuollon ammattihenkilöitä. Tällöin laaditaan yhteinen toteuttamiskertomus ja tarvittaessa asiakassuunnitelma ja muita asiakirjoja. Terveydenhuollon ammattihenkilön antamaa terveyden- ja sairaanhoidon hoitoa koskevat potilastiedot merkitään kuitenkin potilasasiakirjoihin. Kotihoidon järjestämistä koskevan kokeilusäännöksen mukaan kotihoidon asiakkaan terveyden- ja sairaanhoidon hoitoa koskevien kotihoidon asiakirjojen laatimiseen, säilyttämiseen, salassapitoon sekä tietojen luovuttamiseen sovelletaan potilasasiakirjoja koskevia säännöksiä. Muiden asiakkaan kotihoitoa koskevien asiakirjojen laatimiseen, säilyttämiseen, salassapitoon sekä tietojen luovuttamiseen sovelletaan sosiaalihuollon asiakirjoja koskevia säännöksiä. (Sosiaalihuollon asiakasasiakirjalaki, Kansanterveyslaki)

Terveydenhuollon ammattihenkilö voi työskennellä sosiaalihuollon palveluyksikössä. Yksikössä annettavista terveyspalveluista syntyy potilastietoja, jotka liitetään sosiaalihuollon asiakasrekisterissä olevaan potilasrekisteriin. Potilasrekisteri on tällöin sosiaalihuollon asiakasrekisterin osarekisteri. Sosiaalihuollon palvelut toteutetaan sosiaalihuollon lainsäädännön perusteella, joten niissä syntyvät potilastiedot kuuluvat sosiaalihuollon palvelun rekisteriin, eivät terveydenhuollon rekisteriin. Sosiaalihuollon palveluissa syntyvät potilastiedot muodostavat sosiaalipalvelun rekisterissä oman osarekisterinsä. Tavoitteena on, että tulevaisuudessa sosiaalihuollossa syntyvät potilastiedot voidaan tallentaa Potilastiedon arkistoon. Arkistointimahdollisuus kuitenkin edellyttää muutoksia lainsäädäntöön, esimerkiksi salassapito- ja luovutussäädöksiin. Tällä hetkellä sosiaalihuollossa syntyviä potilastietoja ei voi tallentaa Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon eikä Potilastiedon arkistoon. Julkinen sosiaalihuollon palveluntuottaja ei voi toistaiseksi myöskään liittyä Potilastiedon arkiston käyttäjäksi. ([Ohje 6/2013](#))

4. Kotihoidon tietojen harmonisointi

4.1. Lisätiedot

Hilmon vuonna 2019 päivitettyyn versioon on lisätty **Lisätiedot**. Nämä lisätiedot ovat Hilmo-rekisterin tietoja laadun tarkistusta varten.

Sosiaalihuollon asiakirjoilla on rakenteet tiedon tuottaneen ohjelmiston nimestä ja toimittajasta metatiedoissa seuraavasti:

- Metatiedot: Asiakirjan ohjelmistoympäristö: product
- Metatiedot: Asiakirjan ohjelmistoympäristö: moderator

Vastaavat tiedot löytyvät myös terveydenhuollon Kanta-tiedoista. Alla olevassa taulukossa on esitetty lisätietojen osalta sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon Kanta-vastaavuus, joka on molemmissa hyvä. Molemmissa se näissä lisätiedoissa on hyvä.

Taulukko 4.1.1. Lisätiedot, Hilmon tietosisältö ja vastaava tieto sosiaalihuollon ja terveydenhuollon Kanta-palveluissa

Muuttuja	Hilmo-arvo / -luokitus	Sosiaalihuollon asiakirjan arvo / luokitus	Terveydenhuollon Kanta-arvo / -luokitus
Potilastietojärjestelmän nimi	Merkkijono	Asiakirjan arkistoidun version tuottaneen ohjelmiston tai tietojärjestelmän nimi.	Asiakirjan tuottanut ohjelmisto nimi ja versio
Potilastietojärjestelmän toimittaja	Merkkijono	Asiakirjan arkistoidun version tuottaneen ohjelmiston ohjelmistotoimittajan nimi.	Asiakirjan tuottanut ohjelmisto nimi ja versio

4.2. Asiakkaan perustiedot

Asiakkaan perustietoihin viitataan eri tietolähteissä esimerkiksi nimityksillä asiakkaan tiedot, potilastiedot, henkilötiedot tai yksilöintitiedot. Sosiaalihuollossa laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista määrää, että asiakasasiakirjoihin merkittäviin perustietoihin kuuluvat myös yhteystiedot. Osoitetiedot haetaan DVV:n rekistereistä.

Asiakirjalla tulee olla tieto mahdollisesta turvakiellosta. Voimassa oleva turvakiello tarkoittaa käytännössä sitä, että henkilön kotikunta- tai osoitetietoja ei saa antaa väestötietojärjestelmästä muille kuin viranomaisille tietyin ehdoin. Sosiaalihuollon viranomaisella on oikeus saada väestötietojärjestelmästä myös turvakiellon alaiset tiedot, mutta se ei saa luovuttaa niitä eteenpäin.

Asiakkaan *henkilötunnus* ja *kotikunta* ovat sosiaalihuollon asiakirjan metatietoa, ja ne on merkittu seuraavasti:

- Metatiedot: Asiakkaan henkilötunnus
- Metatiedot: Asiakkaan kotikunta

Asuinpaikan postinumero on asiakirjarakenteessa kohdassa "Asiakkuusasiakirja: Postinumero". Tavoitteena on, että osoitetiedot olisivat jatkossa saatavissa pelkästään DVV:n väestötietojärjestelmästä. Sama koskee terveydenhuollon tietoja.

Taulukossa on esitetty sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon Kanta-yhteensopivuus. Julkisessa terveydenhuollossa vaaditaan kuntakoodin kirjaamista Potilastiedon arkistoon tallennettavaan palvelutapahtuma-asiakirjaan. Terveydenhuollon asiakkaan osoitetietoja (kuten *Asuinpaikan postinumero*) ei viedä Potilastiedon arkistoon, ennen kuin turvakielto on määritelty pitäväksi. [Suomi.fi](https://www.suomi.fi)-valtuudet -palvelu tarkastaa turvakiellon DVV:n väestötietojärjestelmästä. Kanta-palveluun toimintoa ei vielä ole toteutettu, joten osoitetietoja ei tallenneta terveydenhuollossa.

Taulukko 4.2.1. Asiakkaan perustiedot, Hilmon tietosisältö ja vastaava tieto sosiaalihuollon ja terveydenhuollon Kanta-palveluissa

Muuttuja	Hilmo-arvo / -luokitus	Sosiaalihuollon asiakirjan arvo / luokitus	Terveydenhuollon Kanta-arvo / -luokitus
Henkilötunnus	Henkilötunnus	Asiakkaan virallinen henkilötunnus tai tilapäinen yksilöintitunnus.	Henkilötunnus asiakirjoilla
Kotikunta	VRK/THL - Kuntakoodit	VRK/THL - Kuntakoodit	VRK/THL - Kuntakoodit DVV:n väestötietojärjestelmästä
Asuinpaikan postinumero	Postinumero-koodisto	Asiakirjarakenne: Asiakkuusasiakirja: Postinumero	-

Käynnin tai hoitojakson toteutumisen osalta tunnistetaan sosiaalihuollossa jatkotoimenpiteiksi:

- Asiakkaan perustietojen hyödyntämisen selvittäminen suoraan DVV:n rekisteristä, samoin kuin terveydenhuollossa selvityksessä

Kanta-palveluiden tietosisältöjen ja Hoitoilmoitusrekisterin (Hilmo) vertailutulokset 2019 -raportissa on kirjattu asiakkaan perustiedot -tiedon jatkotoimenpiteistä:

- Selvitetään asiakkaan perustietojen suoraa käyttöä DVV:n rekistereistä tilastointitarkoituksiin sekä mahdollisuutta Kantaan tallentamiseen.
- Selvityksen tulosten pohjalta edistetään asiakkaan perustietojen suoraa käyttöä DVV:n rekistereistä tilastointitarkoituksiin ja/tai tallentamista Kantaan ja käyttöä kansallisten muiden tietovarantojen kautta.

4.3. Käynnin ja hoitojakson perustiedot

Hilmo-tietosisällön perustiedoissa kuvataan aktiivisiin tai jo toteutuneisiin käynteihin ja hoitojaksoihin liittyvät perustiedot. Kotihoidon Hilmo-tietojen käynnin ja hoitojakson perustiedot ovat suhteellisen hyvin löydettävissä.

Seurantatietueen tunnus on käynnin tai hoitojakson (palvelutapahtuman) yksikäsitteinen tunnus. Perusterveydenhuollon avohoidossa tunnus liittyy yhteydenoton, hoidon tarpeen arvioinnin ja toteutuneen käynnin yhdeksi perusterveydenhuollon avohoidon

palvelutapahtumaksi. Muilla sosiaali- ja terveydenhuollon sektoreilla tunnus sitoo yhteen kaikki yksittäiseen käyntiin tai hoitojaksoon liittyvät tiedot. Esimerkiksi lähetteen saapumispäivä, hoitojonoon asettamispäivä sekä toteutuneen käynnin tai toteutuneen hoitojakson tiedot kytkeytyvät toisiinsa tunnuksen avulla.

Seurantatietueen tunnusta lähinnä sosiaalihuollon kotihoidossa on *asian yksilöivä OID-tunnus*, mikä on metatietoa:

- Metatieto: Asiatunnus

Seurantatietueen päivitysaikaa vastaa parhaiten asiakasasiakirjan viimeisin tallennusaika tai uusimman asialle laaditun asiakirjan aikatieto.

- Metatieto: asiakirjan laatimisaika tai luontiaika

Palveluntuottaja on palvelunantaja, joka saa aikaan sosiaalipalveluja, terveystalvveluja tai sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisiä palveluja joko toimimalla itse palveluntoteuttajana tai tilaamalla ne alihankintana muualta palveluntoteuttajalta. ([Sosiaalialan tiedonhallinnan sanasto](#))

Palveluntuottaja-tieto haetaan [THL - SOTE-organisaatiorekisteristä](#). Palveluntuottaja tuottaa palveluja asiakkaille joko palvelunjärjestäjän toimeksiannosta tai asiakkaan kanssa tehdyn sopimuksen perusteella (metatietomäärittely). Kotihoidon Hilmo-tietosisällössä on edelleen käytössä myös TOPI-toimipaikkarekisteri. SOTE-organisaatiorekisteriin on luotu vastaavuus TOPI-rekisterin palveluntuottaja-tietoihin niiden toimipisteiden osalta, jotka tuottavat tietoja Hilmo-rekisteriin. Palveluntuottajat on ohjeistettu tarkistamaan ja ylläpitämään myös tätä vastaavuutta päivittäessään tietoja SOTE-organisaatiorekisteriin.

Valviran johdolla kehitetään ensisijaisesti valvontalainsäädännön asettamiin tarpeisiin Soteri-rekisteriä, jonka toivotaan jatkossa olevan sosiaali- ja terveydenhuollon master-rekisteri. Työ on kuitenkin vielä kesken.

Palveluntuottajan palveluyksikön OID-tunnus on metatietoa:

- Metatieto: Palveluntuottajan yksilöintitunnus

Sosiaalihuollon palvelupäätös kertoo myönnettävän palvelun tuottamistavan [THL - Sosiaali- tai terveystalvvelujen järjestämistavat](#) -luokituksen perusteella. Tuottamistapa voi olla esimerkiksi palveluseteli tai ostopalvelu. Palvelupäätöksellä on päätöksentekijä ja päätöksentekijällä palveluyksikkö. Palveluyksikön OID-tunnus löytyy näin palvelupäätöksestä, jonka mukaan löytyy *palvelusetelin antajan OID-tunnus* ja *ostopalvelun tilaajan OID-tunnus*. Lähteenä on SOTE-organisaatiorekisteri.

Taulukossa on esitetty sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon Kanta-yhteensopivuus. Koodistopalvelimella on julkaistu 2020 terveydenhuollon tietojärjestelmissä käytettävä lomake [eArkisto/Lomake - Ostopalvelun valtuutus](#) sekä [luokitus Kanta-palvelut - Ostopalvelun tyyppin tarkenne](#). Luokitus sisältää vaihtoehdot Ostopalvelu ja Palveluseteli.

**Taulukko 4.3.1. Käynnin ja hoitojakson perustiedot, Hilmon tietosisältö ja vastaava tieto sosiaali-
huollon ja terveydenhuollon Kanta-palveluissa**

Muuttuja	Hilmo-arvo / - luokitus	Sosiaalihuollon asiakirjan arvo / luokitus	Terveydenhuollon Kanta-arvo / luokitus
Seurantatietu- een tunnus	Seurantatietu- een yksilöivä OID-tunnus	Asian yksilöivä OID-tunnus	
Seurantatietu- een päivitysaika	Päivämäärä ja kellonaika TS	Asiakasasiakir- jan tallennus- aika	
Palveluntuot- taja	Toimipaikkare- kisteri (TOPI)	THL - SOTE-or- ganisaatiorekis- teri	THL - SOTE-organisaatiorekisteri
Palveluntuotta- jan palveluyksi- kön OID-tunnus	THL - SOTE-or- ganisaatiore- kisteri	THL - SOTE-or- ganisaatiorekis- teri	THL - SOTE-organisaatiorekisteri
Palvelusetelin antajän OID- tunnus	THL - SOTE-or- ganisaatiore- kisteri	THL - SOTE-or- ganisaatiorekis- teri	Valtuutustyyppi / palvelutapah- tuma-asiakirjan muutokset sote- uudistukseen liittyen laajemmin valmistelussa
Ostopalvelun ti- laajan OID-tun- nus	THL - SOTE-or- ganisaatiore- kisteri	THL - SOTE-or- ganisaatiorekis- teri	THL - SOTE-organisaatiorekisteri

**Käynnin tai hoitojakson perustietojen osalta tunnistetaan sosiaalihuollossa jatkotoi-
menpiteiksi:**

- Tarvitaan laajempaa jatkokeskustelua yksilöivän tunnistetiedon merkityksestä ja sen hyödyntämisestä. Terveydenhuollon Kannassa, Sosiaalihuollon asiakirjoilla ja Hilmoissa olevat tunnukset eroavat tällä hetkellä.

**Kanta-palveluiden tietosisältöjen ja Hoitoilmoitusrekisterin (Hilmo) vertailutulokset
2019-raportissa on kirjattu käynnin perustiedot -tiedon jatkotoimenpiteistä:**

- Organisaatietietojen yhtenäistämistarpeet on huomioitava eri yhteyksissä (TOPI-re-
kisteri, SOTE-organisaatiorekisteri) Hilmo-tietosisältöjen ja Kanta-tietojen jatkokehi-
tyksessä.

4.4. Yhteydenotto

Yhteydenotosta kerättäviä Hilmo-tietoja käytetään yhteydenoton ja toteutuneen hoidon välisen aikaviiveen laskemiseen sekä perusterveydenhuollon hoitopäätöksen seurantaan.

Sosiaalihuollon palveluissa yhteydenoton ajankohta on merkittävä Hilmoon palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä. Yhteydenoton päivämäärä tallentuu asian vireilletulo -asiakirjoista, joita ovat mm. hakemukset ja ilmoitukset. Kiireellisissä palveluissa päätös on tehtävä viipymättä siten, ettei iäkkään henkilön oikeus välttämättömään huolenpitoon vaarannu. Muiden kuin kiireellisten palvelujen osalta päätös on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä.

Jos asian vireilletulo ei nouse esille ilmoituksen, hakemuksen tai yhteydenoton kautta, voidaan asiakaskertomusmerkintänä kirjata "Merkintä asian vireilletulosta ja vireilletulopäivä". Tämä tehdään esim. suullisen hakemuksen perusteella tai kun sosiaalihuollon ammattihenkilö on muutoin saanut tietää henkilön tuen tarpeesta.

Vireilletulopäivämäärä merkitään sekä palvelupäätökseen että palvelutarpeen arvioon.

Kun kyse on palveluyksiköstä, jossa tarjotaan sekä sosiaali- että terveyspalveluja, asiakkaan vastaanottaneen työntekijän tehtävänä on arvioida, ryhdytäänkö asiaa käsittelemään yhteydenotona sosiaali- vai terveydenhuoltoon. Sen perusteella asian käsittely ohjataan sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilölle. Prosessi on kuvattu tarkemmin monialaisen kirjaimisen oppaassa [2.3 Yhteydenotto sosiaali- ja terveydenhuoltoon](#).

Taulukossa alla on kuvattu sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon Kanta-yhteensopivuus.

Taulukko 4.4.1. Yhteydenotto, Hilmon tietosisältö ja vastaava tieto sosiaalihuollon ja terveydenhuollon Kanta-palveluissa

Muuttuja	Hilmo-arvo / -luokitus	Sosiaalihuollon asiakirjan arvo / luokitus	Terveydenhuollon Kanta-arvo / luokitus
Yhteydenotto-päivä ja kellon-aika	Päivämäärä ja kellonaika TS	Vireilletulo-asiakirjojen päivämäärä, PTA, palvelupäätös	

Käynnin tai hoitjakson toteutumisen suhteen jatkotoimenpiteiksi tunnistetaan sosiaalihuollossa:

- Tarvitaan jatkokeskustelua terveydenhuollon hoidon tarpeen arvion ja sosiaalihuollon palvelutarpeen arvion eroista ja yhtymäpinnoista kotihoidossa.

Kanta-palveluiden tietosisältöjen ja Hoitoilmoitusrekisterin (Hilmo) vertailutulokset 2019-raportissa käsitellään yhteydenotto-tiedon jatkotoimenpiteitä:

- Huomioidaan Potilastiedon arkiston palvelutapahtuma-asiakirjan jatkokehityksessä tietosisällön laajennustarpeet liittyen yhteydenottoon ja hoidon tarpeen arviointiin.

Palvelutapahtuman konseptointi on aikataulutettu vuoden 2022 aikana tehtäväksi ja edellä kuvattu jatkotoimenpide-ehdotus on huomioitava konseptoinnissa.

4.5. Käynnin ja hoitojakson toteutuminen

Näitä tietoja käytetään Hilmo-tiedonkeruussa kuvaamaan käynnin ja hoitojakson toteutumisen piirteitä. Käynnin merkintä (Käynnin tai hoitojakso aloitusajankohta ja lopetusajankohta) voidaan saada esim. asiakirjarakenteena "Merkintä tapaamisesta tai yhteydenotosta". Asiakaskertomusmerkintä tarkoittaa, että palvelunantaja on ollut vuorovaikutuksessa sosiaalihuollon asiakkaan tai häneen tai hänen sosiaalihuollon asiaansa liittyvän henkilön kanssa. Tapaaminen tai yhteydenotto on voinut tapahtua joko kasvokkain, puhelimitse tai sähköisillä viestimillä.

Merkintätiedoissa on tapahtuman alkamishetki ja päättymishetki. Asiakirjarakenteissa on myös muita vastaavia merkintöjä.

Merkinnän metatiedoista löytyy tieto siitä, että kyseessä kotihoito tai kotipalvelu. Sosiaalipalvelu on pakollinen metatieto palvelun toteutuksen vaiheessa:

- Metatieto: sosiaalipalvelu

Hoidon kiireellisyys. Asian kiireellisyyttä sosiaalihuollossa kuvaa esimerkiksi ilmoituksen tai yhteydenoton arvioissa kenttä "Sosiaalihuolto - Sosiaalihuollon kiireellisyyden arvio". Se ei kuvaa yksittäisen käynnin kiireellisyyttä, vaan sosiaalihuollon asian kiireellisyyttä kokonaisuutena. Vaihtoehtoisesti se voi kuvata myös kiireellisyyttä päästä kotihoitoon

Ammattiluokka ja ammatti. Ammattioikeudet tarkastetaan Terhikki-rekisteristä ja Suosikki-rekisteristä.

Ammattiluokitus koodistona ei ole soveltuva sosiaalihuollossa. Tehtävänimike on tekstikenttänä tietokomponentissa TK-Ammattihenkilö.

Käynnin toteuttaja. Ammatilaisen rekisteröintinumero tarkastetaan Valviran Terhikki-rekisteristä ja Suosikki-rekisteristä. Rekisteröintitunnus kirjataan myös tietokomponenttiin TK-Ammattihenkilö. Asiakirjoilla ammatilaisesta kirjataan rekisteröintinumero metatietoihin:

- Metatiedot: Asiakasasiakirjan tallentaneen ammattihenkilön rekisteröintinumero

Palvelumuoto. PTHAVO - Palvelumuoto sisältää luokat Kotipalvelu, Kotihoito ja Kotisairaanhoido. Sosiaalipalvelut sisältävät luokat Kotipalvelu ja Kotihoito. Sosiaalipalvelu kotihoito merkitään metatietoihin:

- Metatieto: sosiaalipalvelu

Yhteystapa. Asiakirjarakenteissa mm. "Merkintä tapaamisesta ja yhteydenotosta" kirjataan "Tapaamisen tai yhteydenoton tapa" -luokituksella kohtaan "Sosiaalihuolto - Asiointitapa".

Kävijäryhmä. Sosiaalihuollossa kävijäryhmä määritellään asiakkaan käsiteltävän asian kannalta sen mukaan, onko kyseessä usean asiakkaan yhteinen asia. Kyseessä on kyllä/ei -tyyppinen tieto.

Taulukossa on kuvattu sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon Kanta-yhteensopivuus. Terveydenhuollon Kanta-tiedoista puuttuvia Hilmo-tietoja ovat *kiireellisyys*, *ammatti*, *ammattiluokka*, *erikoisala*, *yhteystapa* ja *kävijäryhmä* terveydenhuollon osalta.

Taulukko 4.5.1. Käynnin tai hoitojakson toteutuminen, Hilmon tietosisältö ja vastaava tieto sosiaalihuollon ja terveydenhuollon Kanta-palveluissa

Muuttuja	Hilmo-arvo / -luokitus	Sosiaalihuollon asiakirjan arvo / luokitus	Terveydenhuollon Kanta-arvo / luokitus
Käynnin tai hoitojakson aloitusajan-kohta	Päivämäärä ja kellonaika TS	Asiakirjarakenne: Merkintä tapaamisesta tai yhteydenotosta: Alkamishetki kts. Myös muut merkinnät	Kanta palvelutapah-tuman/palvelu yksi-köissä alkuaika
Käynnin tai hoitojakson lo-petusajan-kohta	Päivämäärä ja kellonaika TS	Merkintä tapaamisesta tai yhteydenotosta: Päättymis-hetki	Kanta palvelutapah-tuman/palvelu yksi-köissä loppuaika
Hoidon kiireel-lisyys	Hilmo - Hoidon kiireellisyys		
Ammattiluokka	Valvira - Ammat-tioikeudet 2008	Ammattioikeus Terhikki-re-kisteri ja Suosikki-rekisteri (rekisteröintitunnukseen pe-rustuva)	
Ammatti	Ammattiluokitus TK2001 (ILO ISCO-88)	TK-Ammattihenkilö: Tehtä-vänimike tekstikenttä	
Käynnin to-teuttaja	Valviran rekiste-röintinumero	Metatiedot: Asiakasasiakir-jan tallentaneen ammatti-henkilön rekisteröintinu-mero TK-Ammattihenkilö: Rekis-teröintitunnus	Henkilötunniste
Palvelumuoto	PTHAVO - Palve-lumuoto	Sosiaalihuolto - Sosiaalipal-velut	THL - Sosiaali- ja terveysalan palve-lunimikkeistö
Yhteystapa	HILMO - Yhtey-s-tapa	Sosiaalihuolto - Asiointitapa	THL - Asiointitapa-luokitus
Kävijäryhmä	PTHAVO - Kävijä-ryhmä tai Hilmo - Kävijäryhmä	Asiakirjarakenne: Asia-asia-kirja: Yhteinen asia	
Käynnin luonne	PTHAVO - Käyn-nin luonne		STM - Terveiden-huollon tehtävä-luokitus

Käynnin tai hoitajakson toteutumisen tietojen osalta jatkotoimenpiteiksi tunnistetaan sosiaalihuollossa:

- Hilmon "Yhteystapa" -luokituksen ja THL:n "Asiointitapa" -luokituksen välillä on olemassa siltaus. Sosiaalihuollon "Asiointitapa" -luokitus kuitenkin poikkeaa edellisistä, eikä siltausta ole. Luokitusten välistä vastaavuutta on tarkennettava.
- Myös "Asiointitapa" -luokituksen kirjaamisen pakollisuus sosiaalihuollossa tulee ottaa jatkoselvittelyyn.

Kanta-palveluiden tietosisältöjen ja Hoitoilmoitusrekisterin (Hilmo) vertailutulokset 2019-raportissa on kirjattu käynnin tai hoitajakson toteutumisen tietojen jatkotoimenpiteistä:

- Kanta-palveluiden palvelutapahtuma-asiakirjan uudistuksen yhteydessä tutkitaan palvelutapahtumaan liittyvien käyntien hallinnollis- luonteisten perustietojen laajentamismahdollisuuksia.
- Seurataan kehitystä ja huomioidaan rooli- ja ammattihenkilöiden tunnisteisiin liittyvissä asioissa Hilmo- ja Kanta-yhtenäistämistarpeet (käynnin toteutuminen).

Palvelutapahtuman konseptointi on aikataulutettu vuoden 2022 aikana tehtäväksi ja edellä kuvatut jatkotoimenpide-ehdotukset huomioitava konseptoinnissa

4.6. Diagnoosit, käyntisyys ja toimenpiteet

Diagnoositietoja kirjataan mm. iäkkäiden palvelutarpeen arvioissa, kun arvioidaan asiakkaan terveydentilaa. Diagnoosikenttään kirjataan ICD-10-tautiluokituksen mukainen taudin nimi ja koodi. Asiakkaan diagnoosi voidaan kirjata silloin kun se on lääkärin määrittämä, se on todennettavissa luotettavasta lähteestä kuten lääkärin lausunnosta ja sen kirjaaminen on välttämätöntä asiakkaan saaman palvelun kannalta. Iäkkäiden palvelutarpeen arvioissa on käytössä tietokomponentti TK-Sairaus, joka sisältää diagnoosikentän. Joissakin kotihoidon tapauksissa on käytössä ICPC-2 koodisto.

Kotihoidon käynnillä mahdollinen kirjattava diagnoosi ja toimenpiteet ovat terveydenhuollon kirjauksia, jotka kirjataan sosiaalihuollossa terveydenhuollon osarekisteriin. Nämä tiedot eivät siirry vielä Kanta-palveluun. Tietokokonaisuus ei toteudu sosiaalihuollon kirjauksissa kotihoidossa.

Taulukossa on sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon Kanta-yhteensopivuus. Terveydenhuollossa tiedot on hyvin yhteensopivia. Diagnoositietoja käytetään Hilmo-tiedonkeruussa hoidettujen tautien tietojen analysointiin. Lääkäri tekee taudinmäärityksen, mutta terveydenhuollon muut ammattihenkilöt voivat käyttää lääkärin määrittämää diagnoosia potilaan käynnin syynä. Tällöin diagnoosin sijasta Hilmo-tiedoissa käytetään termiä käyntisyys. Toimenpiteiden tiedot sisältävät Hilmo-tiedonkeruussa ammattihenkilöiden tekemät toimenpiteet, tutkimukset, jatkohoidon sekä tiettyjen toimintojen kirjaukset *THL - Toimenpide-luokituksen* mukaisesti. Avoterveydenhuollon toimenpiteitä kuvaava *SPAT-luokitus* on sillattu THL - Toimenpideluokituksen koodeihin, joten avoterveydenhuollon toimenpiteitä koskevat tiedot saadaan poimittua toimenpideluokituksen mukaisista kirjauksista. Kanta-palveluihin tallennetun datan pilotoinnissa saadaan varmuus siitä, kuinka kattavasti tietoa on tallennut Kanta-palveluihin.

Taulukko 4.6.1. Diagnoosit, käyntisyys ja toimenpiteet. Hilmon tietosisältö ja vastaava tieto sosiaali- ja terveydenhuollon Kanta-palveluissa

Muuttuja	Hilmo-arvo / -luokitus	Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakirjan arvo / luokitus	Terveydenhuollon Kanta-arvo / luokitus
Päädiagnoosi tai ensisijainen käyntisyys	THL - Tautiluokitus ICD-10	THL - Tautiluokitus ICD-10	THL - Tautiluokitus ICD-10, käyntisyys, diagnoosin ensisijaisuus
Sivudiagnoosit tai muut käyntisyys	THL - Tautiluokitus ICD-10		THL - Tautiluokitus ICD-10, käyntisyys, diagnoosin ensisijaisuus
Ensisijainen käyntisyys ICPC2	Kuntaliitto - ICPC Perusterveydenhuollon luokitus / Oire- ja syykoodit		Kuntaliitto - ICPC Perusterveydenhuollon luokitus / Oire- ja syykoodit, käyntisyys, diagnoosin ensisijaisuus
Muu käyntisyys ICPC2	Kuntaliitto - ICPC Perusterveydenhuollon luokitus / Oire- ja syykoodit		Kuntaliitto - ICPC Perusterveydenhuollon luokitus / Oire- ja syykoodit, käyntisyys, diagnoosin ensisijaisuus
Päädiagnoosin ulkoinen syy	THL - Tautiluokitus ICD-10		THL - Tautiluokitus ICD-10, diagnoosin ensisijaisuus, diagnoosin ulkoinen syy
Sivudiagnoosin ulkoinen syy	THL - Tautiluokitus ICD-10		THL - Tautiluokitus ICD-10, diagnoosin ensisijaisuus, diagnoosin ulkoinen syy
Päädiagnoosin tapaturmatyyppi	THL - Tautiluokitus ICD-10		THL - Tautiluokitus ICD-10, diagnoosin ensisijaisuus, diagnoosin tapaturmatyyppi
Sivudiagnoosin tapaturmatyyppi	THL - Tautiluokitus ICD-10		THL - Tautiluokitus ICD-10, diagnoosin ensisijaisuus, diagnoosin tapaturmatyyppi
Pitkäaikaisdiagnoosi	THL - Tautiluokitus ICD-10		THL - Tautiluokitus ICD-10, , pysyväisluonteinen diagnoosi
Pitkäaikaisdiagnoosin ulkoinen syy	THL - Tautiluokitus ICD-10		THL - Tautiluokitus ICD-10, diagnoosin ulkoinen syy, pysyväisluonteinen diagnoosi

Muuttuja	Hilmo-arvo / -luokitus	Sosiaalihuollon asiakirjan arvo / luokitus	Terveydenhuollon Kanta-arvo / luokitus
Pitkäaikaisdiagnoosin tapaturmatyyppi	THL - Tautiluokitus ICD-10		THL - Tautiluokitus ICD-10, diagnoosin tapaturmatyyppi, pysyväisluonteinen diagnoosi
Toimenpide	THL - Toimenpideluokitus		THL - Toimenpideluokitus
Avohoidon toimenpide, SPAT*	PTHAVO - Perusterveydenhuollon avohoidon toimintoluokitus		THL - Toimenpideluokitus

Diagnoosit, käyntisyys ja toimenpiteet -tietojen osalta tunnistetaan sosiaalihuollossa jatkotoimenpiteiksi:

- Sosiaalihuollossa kirjattavat potilastiedot ml. diagnoosit, käyntisyys ja toimenpiteet tallentuvat sosiaalihuollon terveydenhuollon osarekisteriin. Osarekisterin tietojen Kantaan siirtymisen mahdollistaminen on oleellista tietojen hyödyntämisen kannalta.

Kanta-palveluiden tietosisältöjen ja Hoitoilmoitusrekisterin (Hilmo) vertailutulokset 2019 -raportissa on kirjattu käynnin perustiedot -tiedon jatkotoimenpiteistä:

- Tarkistetaan THL - Toimenpideluokituksen, esim. 0- ja I-ryhmien tietojen rajautuminen ulkopuolelle Kantaan tallentuvista tiedoista ja selvitetään tietojen saamisen tarpeellisuus Kannan kautta.
- Jatketaan potilastietojen tietosisältöjen rakenteistamista ja huomioidaan rakenteissa tiedon toisiokäyttö mm. tilastoissa ja rekistereissä.

4.7. Lääkitystiedot

Perusterveydenhuollon avohoidossa, työterveyshuollossa ja kotihoidossa kerätään käynnin yhteydessä potilaan ajantasainen lääkitys kokonaisuudessaan Hilmoon, vaikka siihen ei olisi-kaan tehty käynnillä muutoksia.

Lääkitystiedot ovat sosiaalihuollossa kirjattavia terveydenhuollon kirjauksia sosiaalihuollon terveydenhuollon osarekisteriin. Tietokomponentti "TK-Lääke" sisältää lääkitystietoja, kuten "ATC-koodi" ja määrätyn lääkevalmisteen "Läaketietokannan mukainen kauppanimi", mutta komponentti ei ole käytössä kotihoidon asiakirjoissa. Mahdolliset lääkitystiedot kotihoidossa kirjattuina eivät välity Kanta-palveluun tällä hetkellä.

lääkäiden palvelutarpeen arvioon on asiakirjarakenteen mukaisesti mahdollista kirjata lääkitystietoja, joilla on merkitystä sosiaalihuollon toteuttamisen kannalta. Lääkitystieto on tällöin tekstimuodossa.

Taulukossa on sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon Kanta-yhteensopivuus. Terveydenhuollossa kirjattavat lääkitystiedot ovat yhteneviä niiden sähköisten reseptien tietojen kanssa, jotka ovat saatavissa Reseptikeskuksesta.

Kanta-kehityksessä on lääkitystietojen osalta seuraavia suunnitelmia:

1. vaiheessa lääkitystiedoista tulee antokirjaukset ja annostiedot reseptilääkkeiden osalta
2. vaiheessa (vuodesta 2024) tulee lääkityslista ja kaikki avohoidon ja itsehoidon lääketiedot (ml. avohoidon reseptit)
3. vaiheessa (vuodesta 2027) tulee osastolääkityshoito.

Taulukko 4.7.1. Lääkitystiedot, Hilmon tietosisältö ja vastaava tieto sosiaalihuollon ja terveydenhuollon Kanta-palveluissa

Muuttuja	Hilmo-arvo / -luokitus	Sosiaali- huollon asia- kirjan arvo / luokitus	Terveydenhuollon Kanta-arvo / -luokitus
Määrätyn lääkkeen ATC-koodi	Fimea - ATC Luokitus	TK-Lääke: ATC-koodi: Fimea - ATC Luokitus	Fimea - ATC Luokitus
Lääkepakkauksen yksilöivä tunniste ja tunnisteen mukainen nimi	VNR-numero		VNR-numero
Valmisteen nimi	Valmistajan antama nimi lääkeaineelle, vapaa merkkijono	TK-Lääke: Valmisteen nimi	Valmisteen nimi (ATC-koodin mukainen nimi tai Lääketietokannan ulkopuolisilla valmisteilla valmistajan antama vapaaamuotoinen nimi)
Lääkkeen määräämispäivä	Lääkityksen määräämisajan-kohta, TS		Reseptin määrääyspäivä

Lääkitystietojen osalta tunnistetaan sosiaalihuollossa jatkotoimenpiteiksi:

Sosiaalihuollossa kirjattavat potilastiedot ml. lääkitystiedot tallentuvat sosiaalihuollon terveydenhuollon osarekisteriin. Osarekisterin tietojen Kantaan siirtymisen mahdollistaminen on oleellista tietojen hyödyntämisen kannalta.

4.8. Rokotustiedot

Rokotustiedot ovat terveydenhuollon tietoja, joita kirjataan kotihoidon palvelussa sosiaali-
huollon terveydenhuollon osarekisteriin. Niille ei ole vastaavuutta sosiaalihuollon asiakirjoilla.

Taulukossa on kuvattu sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon Kanta-yhteensopivuus. Hilmo-tiedonkeruussa käytettävä rokotustieto on **ns. kolmiportainen**. Ensimmäinen täytettävä tieto on rokotevalmiste (THL - Rokotevalmisteet), johon on suositeltavaa viitata

rokotteen nimen kohdalla. Jos rokotevalmistetta ei löydy, on seuraava tieto rokote (THL - Rokotteet), joka kertoo rokotteen geneerisen nimen ja muun muassa tiedon siitä, onko kyse yhdistelmärokotteesta. Kolmanneksi tärkein tieto on rokotussuoja (THL - Rokotussuoja). Hilmo-tietorakenne noudattaa rokotustiedon kolmiportaista rakennetta: Rokotteen nimi, Rokote ja Rokotussuoja.

Taulukko 4.8.1. Rokotustiedot, Hilmon tietosisältö ja vastaava tieto sosiaalihuollon ja terveydenhuollon Kanta-palveluissa

Muuttuja	Hilmo-arvo / -luokitus	Sosiaalihuollon asiakirjan arvo / luokitus	Terveydenhuollon Kanta-arvo / -luokitus
Rokotteen ATC-koodi	Fimea - ATC Luokitus		Fimea - ATC Luokitus
Rokotteen nimi	THL - Rokotevalmisteet		Lääketietokannan kauppanimi, ATC luokitus tai vapaamuotoinen, THL - Rokotussuoja (pitkä nimi)
Rokote	THL - Rokotteet		
Rokotussuoja	THL - Rokotussuoja		THL - Rokotussuoja
Rokotepakkauksen yksilöintinumero	VNR-numero		VNR-numero Lääketietokannasta
Rokotteen antopäivämäärä	Rokotteen antohetki, TS		Päivämäärä, jolloin rokote on annettu. Kun kirjataan rokotushistoriaa, päivämäärä voidaan kirjata vuosilukuna tiedossa olevalla tarkkuudella.
Rokotepakkauksen eränumero	Rokotepakkauksen painettu eränumero		Pakollinen tieto, kun rokote annetaan (ei tutkimusrokote)
Annoksen järjestysluku	Rokotuksen järjestysluku, INT		Tieto annetun rokotteen järjestyksestä, kun kyseessä on rokotussarja
Rokotustapa	AR/Ydin - Rokotustapa		AR/Ydin - Rokotustapa

Muuttuja	Hilmo-arvo / -luokitus	Sosiaalihuollon asiakirjan arvo / luokitus	Terveysthuollon Kanta-arvo / -luokitus
Pistoskohta	AR/Ydin - Pistoskohta		AR/Ydin - Pistoskohta

Rokotustietojen osalta tunnustetaan sosiaalihuollossa jatkotoimenpiteiksi:

- Sosiaalihuollossa kirjattavat potilastiedot, kuten rokotustiedot, tallentuvat sosiaalihuollon terveydenhuollon osarekisteriin. Osarekisterin tietojen Kantaan siirtymisen mahdollistaminen on oleellista tietojen hyödyntämisen kannalta.

4.9. Fysiologiset mittaukset

Fysiologiset mittaukset Kanta-tiedoissa tallennetaan tietosisällöllä "[THL/Tietosisältö - Fysiologiset mittaukset](#)", jossa mittauksen kohde yksilöidään "[FinLOINC - Fysiologiset mittaukset](#)" -luokituksella. Sosiaalihuollossa tietokomponentti on "TK-tutkimus". Tutkimus-tietokomponentilla kuvataan henkilön terveydentilan tai toimintakyvyn tai perheen olosuhteiden selvittämiseen tähtäävään toimintaan liittyviä tietoja. Tieto on tekstimuotoista.

Asiakirjarakenteissa on kohta "Merkintä asiakkaalle tehdystä tutkimuksesta". Tässä asiakaskertomusmerkinnässä kuvataan tutkimusmenetelmää sekä sen avulla sosiaalihuollon asiakkaalle tehdystä tutkimuksesta saatuja havaintoja ja mittaustuloksia, joiden perusteella on mahdollista koota yhteenveto tutkimuksen tuloksista.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon Kanta-yhteensopivuus. Terveysthuollon puolella yhteensopivuus on hyvä, puutteita on enemmänkin kattavuudessa, sillä osassa potilastietojärjestelmiä mittaustuloksia voi kirjata suoraan tilastointialustaan tai vain vapaana tekstinä potilaskertomukseen.

Taulukko 4.9.1. Fysiologiset mittaukset, Hilmon tietosisältö ja vastaava tieto sosiaalihuollon ja terveydenhuollon Kanta-palveluissa

Muuttuja	Hilmo-arvo / -luokitus	Sosiaalihuollon asiakirjan arvo / luokitus	Terveysthuollon Kanta-arvo / -luokitus
Paino	FinLOINC - Fysiologiset mittaukset / kg tai g		FinLOINC - Fysiologiset mittaukset, mittaustulos ja -yksikkö
Painon yksikkö	FinLOINC - Fysiologiset mittaukset / kg tai g		FinLOINC - Fysiologiset mittaukset, mittaustulos ja -yksikkö
Pituus	FinLOINC - Fysiologiset mittaukset / cm		FinLOINC - Fysiologiset mittaukset, mittaustulos ja -yksikkö

Muuttuja	Hilmo-arvo / -luokitus	Sosiaalihuollon asiakirjan arvo / luokitus	Terveydenhuollon Kanta-arvo / -luokitus
Vyötärön ympärysyys	FinLOINC - Fysiologiset mittaukset / Vyötärön ympärysyys		FinLOINC - Fysiologiset mittaukset, mittaustulos ja -yksikkö

Fysiologisten mittausten osalta tunnistetaan sosiaalihuollossa jatkotoimenpiteiksi:

- Fysiologisten mittaustietojen rakenteisen kirjaamisen merkitystä sosiaalihuollossa ei nähdä tarkoituksenmukaisena.
- Sosiaalihuollossa kirjattavat potilastiedot ml. rokotustiedot tallentuvat sosiaalihuollon terveydenhuollon osarekisteriin. Osarekisterin tietojen Kantaan siirtymisen mahdollistaminen on oleellista tietojen hyödyntämisen kannalta.

4.10. Terveysteen liittyvät tekijät

Terveysttä ja siihen liittyviä tekijöitä seurataan ihmisen elinkaaren aikana useassa eri elämäntavaiheessa: äitiys- ja lastenneuvolassa, koulussa, opiskeluaikana, työelämässä, ikä-ihmisiltä ja useissa erikoisalan hoidoissa. Terveystteen liittyvistä tekijöistä ollaan rakentamassa terveydenhuollon tietokomponentteja, joissa pyritään huomioimaan myös sosiaalihuollon tarpeet.

Kotihoidon asiakkaita koskevat sosiaalihuollon asiakirjarakenteet sisältävät tällä hetkellä terveyteen liittyvistä Hilmo-tietosisällön mukaisista tiedoista päihteiden käyttöä koskevan tiedon. Jos kotihoidon asiakkaalle on tehty päihdehuollon palvelutarpeen arvio, kirjataan siinä AUDIT-C testin kysymysten tulokset ja yhteenvedo: käyttötiheys, alkoholin käyttömäärä yhdellä käyttökerralla ja kuusi alkoholiannosta yhdellä käyttökerralla. Kysymykset perustuvat tietokomponentin "TK-Päihdekohtainen käyttö" tietoelementteihin, joissa hyödynnetään THL:n AUDIT-C luokitusta.

Taulukossa on sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon Kanta-yhteensopivuus. THL - Toimenpideluokitukseen on lisätty vuonna 2018 useita päihteiden käyttöön liittyviä toimenpiteitä perustason mielenterveys- ja päihdepalveluihin. Tupakointistatus on jo yleisesti käytössä potilastietojärjestelmissä ja suun terveydenhuollossa. Tupakointi on yhteydessä kiinnituskudossairauksien esiintyvyyteen.

Taulukko 4.10.1. Terveystteen liittyvät tekijät, Hilmon tietosisältö ja vastaava tieto sosiaalihuollon ja terveydenhuollon Kanta-palveluissa

Muuttuja	Hilmo-arvo / -luokitus	Sosiaalihuollon asiakirjan arvo / luokitus	Terveydenhuollon Kanta-arvo / -luokitus
Hampaiden harjauskertojen määrä	STH -STH35 Harjauskertojen määrä		STH -STH35 Harjauskertojen määrä
Tupakointi	AR/YDIN - Tupakointistatus		AR/YDIN - Tupakointistatus

Muuttuja	Hilmo-arvo / -luokitus	Sosiaalihuollon asia- kirjan arvo / luokitus	Terveydenhuollon Kanta-arvo / -luokitus
AUDIT-C	THL/Testi - AUDIT - Alkoholin ongelmakäytön tunnistaminen 3 kysymyksellä	THL/Testi - AUDIT - Alkoholin ongelmakäytön tunnistaminen 3 kysymyksellä	THL/Testi - AUDIT - Alkoholin ongelmakäytön tunnistaminen 3 kysymyksellä
AUDIT	THL/Testi - AUDIT - Alkoholin ongelmakäytön tunnistaminen 10 kysymyksellä		THL/Testi - AUDIT - Alkoholin ongelmakäytön tunnistaminen 10 kysymyksellä

Terveyteen liittyvät tekijät -tiedon suhteen tunnistetaan sosiaalihuollossa jatkotoimenpiteiksi:

- Sosiaalihuollossa kirjattavat potilastiedot tallentuvat sosiaalihuollon terveydenhuollon osarekisteriin. Osarekisterin tietojen Kantaan siirtymisen mahdollistaminen on oleellista tietojen hyödyntämisen kannalta.

Kanta-palveluiden tietosisältöjen ja Hoitoilmoitusrekisterin (Hilmo) vertailutulokset 2019-raportissa on kirjattu terveyteen liittyvät tekijät -tiedon jatkotoimenpiteistä:

- Varmistetaan tiivis yhteistyö Hilmo-tietoryhmän, Koodistopalvelun ja Terveyteen liittyvien tietojen tietokomponenttityön kesken.

4.11. Kotihoidon palvelusuunnitelma

Tämä tietokokonaisuus kuvaa henkilölle tehtyä kotihoidon palvelusuunnitelmaa tukipalveluineen. Hilmo-tiedonkeruussa kohta sisältää kotihoidon palvelusuunnitelman mukaisen tiedon asiakkaalle määritetystä tukipalveluista ja tiedon tehdystä tai muutetusta palvelusuunnitelmasta. Hilmoon ei kuitenkaan kerätä tietoa tukipalveluiden toteutumisesta. Tietokokonaisuuden sosiaalihuollon Kanta-yhteensopivuuteen liittyvät haasteet tukipalveluiden osalta on tunnistettu ja tukipalveluiden rakenteinen kirjaaminen on työn alla.

Palvelusuunnitelma tehty. Kun asiakassuunnitelmassa on merkitty sosiaalipalveluksi kotihoito, katsotaan se asiakassuunnitelmaksi, joka sisältää kotihoidon suunnittelua.

lääkärin palvelujen asiakkuussuunnitelmasta saadaan tieto asiakkaalle suunnitellusta sosiaalihuollon palvelusta luokituksen "Sosiaalihuolto - Sosiaalipalvelut" mukaisesti.

Asiakassuunnitelman laatimisaika kuvaa, milloin palvelusuunnitelma on tehty.

Palvelusuunnitelman tarkastamisen ajankohta. Asiakassuunnitelmassa on tieto suunnitelman tarkastamisesta. Tieto kertoo, milloin suunnitelma ajatellaan tarkastettavaksi tulevaisuudessa. Ajankohdan arvio ei ole sitova. Jos halutaan katsoa, milloin suunnitelmaa on tarkastettu / päivitetty, tulee laatimisaika etsiä edellisestä versiosta.

Palvelusuunnitelma voimassa. "Sosiaalihuollon Asiakkuus" -asiakirjassa on tieto asiakkuuden voimassaolosta palvelutehtävittäin. Asiakirjassa on palveluyksikön asiakkuuden alkamis- ja päättymispäivämäärätieto. Asiakaskertomus sisältää lisäksi merkinnän sosiaalipalvelun päättymisestä. Se laaditaan, kun sosiaalipalvelun toteuttaminen on tosiasiallisesti päättynyt ja sisältää tiedon sosiaalipalvelun päättymispäivämäärästä.

Eri palveluista on tehty tietokomponentteja, kuten TK-Ateriapalvelu, TK-Kuljetuspalvelu, TK-Turvapalvelu, mutta näitä ei käytetä kotipalvelun asiakirjoilla. Tukipalvelut kirjataan suunnitelmiin tekstimuotoisena, sosiaalipalvelut on luokiteltu "Sosiaalihuolto - Sosiaalipalvelut" -luokitukseen.

Omaishoidon tuki on sosiaalipalvelu, ja löytyy näin ollen suunnitelmista rakenteisena.

Taulukko 4.11.1. Kotihoidon palvelusuunnitelma, Hilmon tietosisältö ja vastaava tieto sosiaalihuollon ja terveydenhuollon Kanta-palveluissa

Muuttuja	Hilmo-arvo / -luokitus	Sosiaalihuollon asiakirjan arvo / luokitus
Palvelusuunnitelma tehty	Päivämäärä ja kellonaika TS	Asiakassuunnitelma sisältää sosiaalipalvelut Esim. läikkäiden palvelujen asiakassuunnitelma: Laatomisaika (pvm)
Palvelusuunnitelman tarkastamisen ajankohta	Päivämäärä ja kellonaika TS	Versio ja Laatomisaika
Palvelusuunnitelma voimassa	Kyllä (K), Ei (E). Jos palvelusuunnitelma on voimassa = kyllä, muuten = ei.	Päätöksä säännöt?
Ateriapalvelu	Kyllä (K), Ei (E). Jos saa tukea = kyllä, muuten = ei.	
Hygieniapalvelu	Kyllä (K), Ei (E). Jos saa palvelua = kyllä, muuten = ei.	
Kuljetuspalvelu	Kyllä (K), Ei (E). Jos saa palvelua = kyllä, muuten = ei.	Sosiaalihuolto - Sosiaalipalvelut: Liikkumista tukevat palvelut
Siivouspalvelu	Kyllä (K), Ei (E). Jos saa palvelua = kyllä, muuten = ei.	
Saattajapalvelu	Kyllä (K), Ei (E). Jos saa palvelua = kyllä, muuten = ei.	Sosiaalihuolto - Sosiaalipalvelut: Liikkumista tukevat palvelut
Turvapalvelu	Kyllä (K), Ei (E). Jos saa palvelua = kyllä, muuten = ei.	
Kauppapalvelu	Kyllä (K), Ei (E). Jos saa palvelua = kyllä, muuten = ei.	

Muuttuja	Hilmo-arvo / -luokitus	Sosiaalihuollon asiakirjan arvo / luokitus
Omaishoidontuki	Kyllä (K), Ei (E). Jos saa palvelua = kyllä, muuten = ei.	Sosiaalihuolto - Sosiaalipalvelut

Kotihoidon palvelusuunnitelman osalta tunnistetaan sosiaalihuollossa jatkotoimenpiteiksi:

- Tukipalveluja koskevien tietojen jatkoselvittely sosiaalihuollon kirjattaviin tietoihin.

4.12. Jatkohoito

Jatkohoidon SPAT-luokitus ei ole osa kotihoidon kirjaamista. Jatkohoitotiedot ovat erilaisia Hilmon erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon tietosisällöissä. Tietotarpeet eroavat toisistaan jatkohoitotietojen osalta. Kanta-palveluihin on määritelty jatkohoitoa varten terveys- ja hoitosuunnitelma, jonka sisältö eroaa myös Hilmojen määrittelyistä. Perusterveydenhuollon käytössä olevat *jatkohoito-SPAT*-tiedot eivät siirry Kanta-palveluihin. Näitä tietoja ei yleisesti kirjata toimenpiteiden rakenteilla, vaikka se teknisesti olisikin mahdollista.

Taulukko 4.12.1. Jatkohoito, Hilmon tietosisältö ja vastaava tieto sosiaalihuollon ja terveydenhuollon Kanta-palveluissa

Muuttuja	Hilmo-arvo / -luokitus	Sosiaalihuollon asiakirjan arvo / luokitus	Terveydenhuollon arvo / luokitus
Jatkohoito	PTHAVO - Perusterveydenhuollon avohoidon toimintoluokitus (ryhmä: SPAT1333)		

Kanta-palveluiden tietosisältöjen ja Hoitoilmoitusrekisterin (Hilmo) vertailutulokset 2019 -raportissa on kirjattu jatkohoitotiedon jatkotoimenpiteistä:

- Tarkennetaan tahtotilaa, mitä jatkohoidosta ja yleisemmin hoidon jatkumosta halutaan jatkossa seurata ja tarkennetaan sen pohjalta tietosisältöjen kehittämistarpeita.

4.13. Lähtevä lähete

Palveluntuottajat kirjaavat käynneillä lähtevistä läheteistä lähetetietoja ja ilmoittavat ne Hilmoon. Näiden perusteella THL seuraa, kuinka paljon eri palveluntuottajat kirjoittavat läheteitä eri erikoisaloille.

Lähtevä lähete ei ole sosiaalihuollon kotihoidon kirjausta.

Taulukossa on sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon Kanta-yhteensopivuus. Tiedot erikoissairaanhoidon läheteistä ovat Hilmosta ja Kanta-palveluissa muilta osin yhtenevät,

mutta lähettäjän ammattiluokalle ja lähettäjän ammattitiedoille ei ole Kanta-palveluissa rakennetta.

Taulukko 4.13.1. Lähtevä lähete, Hilmon tietosisältö ja vastaava tieto sosiaalihuollon ja terveydenhuollon Kanta-palveluissa

Muuttuja	Hilmo-arvo / -luokitus	Sosiaalihuollon asiakirjan arvo / luokitus	Terveydenhuollon Kanta-arvo / -luokitus
Lähetteen lähettävän palveluntuottajan palveluyksikkö	THL - SOTE-organisaatiorekisteri		Lähetteen rakenteiset tiedot, lähettävä laitos, THL - SOTE-organisaatiorekisteri
Lähtevän lähetteen päivämäärä	Päivämäärä ja kellonaika TS		Lähetteen rakenteiset tiedot, lähetteen pvm
Lähtevän lähettäjän ammattiluokka	Valvira - Ammattioikeudet 2008		
Lähettäjän ammatti	Ammattiluokitus TK2001 (ILO ISCO-88)		
Lähetteen vastaanottajan erikoisala	Hilmo - Terveydenhuollon erikoisalot		Lähetteen rakenteiset tiedot, mille erikoisalalle lähetetään, Hilmo - Terveydenhuollon erikoisalot
Lähetteen vastaanottajan toimintayksikkö	THL - SOTE-organisaatiorekisteri		Lähetteen rakenteiset tiedot, vastaanottava laitos, THL - Sote-organisaatiorekisteri

Lähtevän lähteen osalta tunnistetaan sosiaalihuollossa jatkotoimenpiteiksi:

- Sosiaalihuollossa kirjattavat potilastiedot tallentuvat sosiaalihuollon terveydenhuollon osarekisteriin. Osarekisterin tietojen Kantaan siirtymisen mahdollistaminen on oleellista tietojen hyödyntämisen kannalta.

Kanta-palveluiden tietosisältöjen ja Hoitoilmoitusrekisterin (Hilmo) vertailutulokset 2019 -raportissa on kirjattu käynnin perustiedot -tiedon jatkotoimenpiteistä:

- Huomioidaan tietosisältöjen jatkokehityksessä lähetteisiin ja käynteihin liittyvät Hilmojen tarvitsemat ammattiluokka- ja ammattitiedot.

4.14. Peruuntuminen

Palvelutapahtuman peruuntuminen tarkoittaa sitä, että hoidon tarpeen arviointi ja/tai ajanvaraus on tehty, mutta käyntiä ei tapahdu (varattu aika poistetaan ajanvarauslistasta).

Kotihoidon käynnin peruuntuminen voidaan kirjata asiakirjarakenteeseen "Merkintä" mikäli neuvottelu, tapaaminen tai yhteydenotto peruuntuu. Asiakirjarakenne on asiakaskertomusmerkintä siitä, että sovittu tapaaminen tai yhteydenotto tai suunniteltu neuvottelu on peruuntunut ja siitä, mikä oli peruuntumisen syy.

Taulukossa on sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon Kanta-yhteensopivuus. Terveystenhuollon Kanta-tiedoissa palvelutapahtuma-asiakirja arkistoidaan joko päättyneeksi tai mitätöidyksi tilanteesta riippuen. Arkistointitoimenpiteillä on aikarakenteet. Näille aikarakenteille tuleva aika ei ole välttämättä sama, mitä Hilmo-poiminnoissa halutaan (eli ajanhetki, jolloin potilas peruu käynnin). Saatu ajankohta on tilastoinnin näkökulmasta kuitenkin todennäköisesti riittävä. Kanta-palveluissa käytetty palvelutapahtuman päättämisen syy tulee usein palvelutapahtuma-asiakirjalle tekstinä. Sille ei ole vastaavaa rakennetta kuin Hilmoissa.

Taulukko 4.14.1. Peruuntuminen, Hilmon tietosisältö ja vastaava tieto sosiaalihuollon ja terveydenhuollon Kanta-palveluissa

Muuttuja	Hilmo-arvo / -luokitus	Sosiaalihuollon asiakirjan arvo / luokitus	Terveydenhuollon Kanta-arvo / -luokitus
Peruuntumisen ajankohta	Päivämäärä ja kellonaika TS	Asiakirjarakenne: Merkintä neuvottelun, tapaamisen tai yhteydenoton peruuntumisesta: Ajankohta	Palvelutapahtuman päättäminen tai mitätöinti, aika
Palvelutapahtuman peruuntumisen syy	PTHAVO- Palvelutapahtuman peruuntumisen syy	THL - Palvelutapahtuman peruuntumisen tai siirtymisen syy	

Kanta-palveluiden tietosisältöjen ja Hoitoilmoitusrekisterin (Hilmo) vertailutulokset 2019 -raportissa on kirjattu Peruuntuminen -tiedon jatkotoimenpiteistä:

- Huomioidaan Kanta-palveluissa käytetyn palvelutapahtuma-asiakirjan jatkokehitystarpeissa Hilmo-tiedonkeruussa käytettyjä tietoja, jotka liittyvät palvelutapahtuman peruuntumiseen.

5. Yhteenveto ja jatkotoimenpiteet

Vertailudokumentin tarkoitus on ollut selvittää, mitkä sosiaali- ja terveydenhuollon Kanta-palvelujen mukaiset asiakas- ja potilastiedot ovat yhteneviä kotihoidon Hilmo-tiedonkeruussa käytettävien tietojen kanssa. Työtä ohjaavana ajatuksena ja tavoitteena on ollut keräkirjaamisen periaate ja tietojen toisiokäyttö, jotta asiakas-/potilastyössä kirjatusta tiedosta saataisiin myös mm. tietojohtamisessa tarvittava rekisteri- ja tilastotieto. Tässä tehty vertailu Kotihoidon Hilmo-rekisterin ja Kanta-palvelujen käyttämien tietosisältöjen, luokitusten ja lomakerakenteiden välillä on osa työtä, jolla edistetään mahdollisuuksia hyödyntää Kanta-palveluita tilasto- ja rekisteritiedon tuottamisessa.

Kotihoidon Hilmo-tietojen vertailussa Kanta-palvelujen sosiaali- ja terveydenhuollon tietorakenteisiin on tunnistettu alla listatut tehtävät yhdenmukaisemman tiedon saamiseksi toisiokäytön tarpeisiin. Tässä dokumentissa ei ole selvitetty kotihoidon Hilmo-tiedonkeruun tietosisällön vastaavuutta eikä kotihoidosta kerättävien tietojen suhdetta tietotarpeeseen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon Kanta-palveluille on tunnistettu seuraavia yhteisiä kehittämistarpeita:

- Selvitetään asiakkaan perustietojen suoraa käyttöä DVW:n rekistereistä tilastointitarkoituksiin sekä mahdollisuutta Kantaan tallentamiseen. Selvityksen tulosten pohjalta edistetään asiakkaan perustietojen suoraa käyttöä DVW:n rekistereistä tilastointitarkoituksiin ja/tai tallentamista Kantaan ja käyttöä muiden kansallisten tietovarantojen kautta (asiakkaan perustiedot).
- Tarvitaan laajempaa jatkokeskustelua yksilöivän tunnistetiedon käytöstä ja sen hyödyntämisestä. Terveystietojen Kanta-palveluissa, sosiaalihuollon Kanta-määrittelyissä ja Hilmoissa olevat tunnukset eroavat tällä hetkellä (käynnin ja hoitojakson perustiedot).
- Tarvitaan jatkokeskustelua terveydenhuollon hoidon tarpeen arvion ja sosiaalihuollon palvelutarpeen arvion eroista ja yhtymäpinnoista kotihoidossa (yhteydenotto).
- Hilmon "Yhteystapa" -luokituksen ja "THL - Asiointitapa" -luokituksen välillä on olemassa silta. Sosiaalihuollon "Asiointitapa" -luokitus kuitenkin poikkeaa edellisistä, eikä siltausta sen ja edellisten välillä ole. Luokitusten välistä vastaavuutta on tarkennettava ja selvitettävä luokitusten yhdenmukaistamisen mahdollisuutta (käynnin toteutuminen).

On tunnistettu seuraavia sosiaalihuollon Kanta-palveluihin kohdistuvia kehittämistarpeita:

- Asiointitapa -tiedon kirjaamisen pakollisuus sosiaalihuollossa tulee ottaa jatkoselvittelyyn (käynnin toteutuminen).
- Sosiaalihuollossa kirjattavat potilastiedot ml. lääkitystiedot tallentuvat sosiaalihuollon terveydenhuollon osarekisteriin. Osarekisterin tietojen Kantaan siirtymisen mahdollistaminen on oleellista tietojen hyödyntämisen kannalta (diagnoosit, käyntisytyt ja toimenpiteet; lääkitystiedot; rokotustiedot; fysiologiset mittaukset; terveyteen liittyvät tekijät).
- Tukipalveluja koskevien tietojen jatkoselvittely sosiaalihuollon kirjattaviin tietoihin (kotihoidon palvelusuunnitelma).

Lisäksi seuraavien Kanta-palveluiden ja Hoitoilmoitusrekisterin vertailuraportissa tunnistettujen terveydenhuollon Kanta-palveluihin kohdistuvien kehittämistarpeiden on nähty edelleen olevan ajankohtaisia:

- Varmistetaan tiivis yhteistyö Hilmo-tietoryhmän, Koodistopalvelun ja terveyteen liittyvien tietojen tietokomponenttien määrittelyryhmän kesken (terveyteen liittyvät tekijät).
- Tarkennetaan tahtotilaa, mitä jatkohoidosta ja yleisemmin hoidon jatkumosta halutaan jatkossa seurata ja tarkennetaan sen pohjalta tietosisältöjen kehittämistarpeita (jatkohoito)

Lähteet

Lähde- viite	Nimi	Linkki
1.	Kanta-sivusto	www.kanta.fi
2.	Kanta-palvelujen käsikirja sosiaali- huollon toimijoille, versio 2.0, THL 2021	Kanta-palvelujen käsikirja sosiaali- huollon toimijoille
3.	Kirjaaminen monialaisessa yhteis- työssä, Versio 1.0, THL 2021	https://www.julkari.fi/han- dle/10024/141043 Kirjaaminen monialaisessa yhteistyössä
4.	Sosiaalihuollon asiakastiedon ar- kiston metamalli	<a href="https://www.kanta.fi/jarjestelmakehitta-
jat/sosiaalihuollon-asiakastiedon-arkisto">https://www.kanta.fi/jarjestelmakehitta- jat/sosiaalihuollon-asiakastiedon-arkisto
5.	Kanta-palveluiden tietosisältöjen ja Hoitoilmoitusrekisterin (Hilmo) vertailutulokset 2019	<a href="https://yhteistyotilat.fi/wiki08/dis-
play/KHVTJULK">https://yhteistyotilat.fi/wiki08/dis- play/KHVTJULK
6.	Kansanterveyslaki (66/1972), Eräi- den tehtävien järjestämisestä kos- keva kokeilu (2a luku, 1429/2004)	<a href="https://www.finlex.fi/fi/laki/ajan-
tasa/1972/19720066">https://www.finlex.fi/fi/laki/ajan- tasa/1972/19720066
7.	Asiakastietolaki (HE 212/2020)	<a href="https://www.finlex.fi/fi/esityk-
set/he/2020/20200212">https://www.finlex.fi/fi/esityk- set/he/2020/20200212
8.	Laki terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksesta (668/2008)	<a href="https://www.finlex.fi/fi/laki/ajan-
tasa/2008/20080668">https://www.finlex.fi/fi/laki/ajan- tasa/2008/20080668
9.	Laki sosiaalihuollon asiakasasia- kirjoista	Laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista 254/2015 - Säädökset alkuperäisinä - FIN- LEX®
10.	Hilmo-opas 2020	<a href="https://www.julkari.fi/han-
dle/10024/138288">https://www.julkari.fi/han- dle/10024/138288